

ROZMIERZAĆ (28) *vb impf*

rozmierzać (27), **rozmirzać** (1); rozmierzać : rozmirzać *RejAp* (8:1).

o oraz a jasne; -e- (1) *Mącz*, -é- (1) *PudłFr*.

inf rozmierzać (8). ◇ *praes 1 sg* rozmierzám (5). ◇ *3 sg* rozmierzå (6). ◇ *3 pl* rozmierzają (3). ◇ *praet 3 sg m* rozmierzål (1). ◇ *3 pl m pers* rozmierzali (1). ◇ *imp 3 pl* niech rozmiérzają (1). ◇ *con 3 sg m* by rozmierzål (1). ◇ *part praes act* rozmierzając (2).

Sł stp, *Cn notuje*, *Linde XVI w.* (jeden z niżej notowanych przykładów) s.v. *rozmierzyć*.

1. *Dokonywać pomiaru (pomiarów), mierzyć; dimetiri Mącz, Calep, Cn; mensurare, metiri Calep* (24) : *Modificor – Rozmierzam. Calep* 668a, 667b.

rozmierzać co (5): Tu iuż nie rozumiey ábyć mu Pan miał rofkázowác rozmierzác kořcioł iáki ręką budowany *RejAp* 90, 89v, 90 [2 r.]; Hektor zař i Ulisses plac wtym [= *wtedy*] rozmierzali *KochMon* 30.

W połączeniu szeregowym (1): Kretå kryřla/ rozmierza/ řtrzyże wielkie cwykle/ iákoby ktory zořtał/ wełbie řie mu wikle. *BielRozm* 18.

Przen [kogo, co] (6) : Tåm iuż Apořtol piřze/ iáko Pan rozmierza y iáko w cálořci zachowywa kořcioły řwoie y wierne řwoie *RejAp* CC2; ále on ten Kořcioł řwoy řwięty rozmierza y opátruie zåwřdy pilno *RejAp* 90; mořemy thym przybytkiem rozumieć ony kápłany řtårych zwyczáiow Rzymřkich/ [...] kthorych tu Pan áni znác chce/ áni rozmierzác rofkåzuie *RejAp* 90, CC4v; A nie tylko ma być thym pielgrzymem iř řie tåm zåwlokł/ dåleko mu to pilnieyřza/ áby řřtåwicřnie wędrowål po głowie á po rozmyřle řwoim/ á rozřådki řobyie w niey powoli rozmyřlne czynił y rozmierzål *RejZwierc* 21.

Zwrot: »miarkå rozmierzác« (1): Abowiem nie miarkå Pan rozmierza Duchå řwego řwiętego. *RejPos* 242v.

a. *Mierzyć powierzchnię gruntu lub odległość w terenie [w tym: co (2), czego (składnia zależna od „nauczyć się”)]* (1) (4) : odłåczyř trzy miåřtå we řřzodku źiemie/ ktoråć Pan Bog twoy da w dzierzåwę/ rowniåć á rozmierzåiåć [*sternens*] pilnie drogę *Leop Deut* 19/3; ále pierwey/ plåć on nå ktorym budowåć myřli/ pilnie rozmierza: ochędařa/ rummy wřzelåkie/ chwařty y zåwådy inřze [...] wyrzuca *CzechEp* 102.

Zwroty: »gruntow rozmierzác« (1): Albo co pomoře Geometria iř řie kto nåuczy řwiåtå ábo cudzych gruntow rozmierzác gdy řie řam rozmierzyć pocřćiwie nie vmie *RejZwierc* 14.

»ziemię rozmierzác« (1): Gdy kopåiå grånice zyemię rozmierzåiå/ Cřåřem řie o måły kęř mårnie zåbijåiå. *RejWiz* 87.

b. *Dzielić, odmierzać porcje do podziału* (3) : *Dimetior, Oddzielam/ Rořmierzam [!]. Mącz* 219d.

rozmierzać co wedle czego (1): gdyř Pan Bog [...] oto nå ten cřås narodowi Polřkiemu/ nie wedle nåřlych lat rozmierzác raczy mårdořć řwoię/ ále iey kåřdemu wedle řwego podobånia hoynie vřycřa *BibRadz* *5.

rozmierzać czym komu (1): Vřuto teř było nå rynku wielkå kupę owłå/ przed Rzymřkim domem/ w ktorå kupę Kłiåřę Sålkie Wyborca koniem wřkoczyćł/ á måcå řrebrnå řtrychuiåć řtrychem řrebrnym ludziom rozmierzål *BielKron* 331.

c. *Liczyć, odliczać [co]* (2) : Albo řie nåuczy z Arytmetyki iáko czudze tyřiåć rozmierzác/ á řwoiey trochy rozmierzyć nie vmie *RejZwierc* 14.

rozmierzać czym (1): ktorými [naczyniami] godziny y czały rozmierzaią/ yże iakobyśmy przes to czas przepływaiący y przechodzący widzieli. *KwiatKsiąż* L4v.

2. *Rozpatrywać, poznawać; ocniać; metiri Vulg, PolAnt* [[kogo], co] (5) : Ieſlim ſie wkładł tedym mowił/ Y kiedyż wżdy włhánę? A gdy rozmierzam wieczor/ tedy wftawam obracaiąc ſobą aż do ſwitánia. *BibRadz Iob 7/4; BudBib Iob 7/4; Niech rozumem ſtánowią Rzeczy poſpolitę/ Y wykłádaią Bołkié táiemnice ſkryté: [...]* Niech téż rozmiérzaią ſwiát/ y głębokié morze *PudłFr* [3].

rozmierzać czym (2): Tą [udawaną uczynnoſcią]/ rzecz y mieyſce/ pilnie rozmierzaią/ Iáko y kiedy: á kędy pożytek Więtlzy obaczą/ tám chęć obracaią. *GrabowSet Y2. Cf* »rozmirzać rozumy«.

Zwroty: »rozmirzać rozumy [I]« (1): A my thu więc nędznicy iáko czyrw álbo robacy kiedy drzewo gryzą chcemy ſzacowác á rozmirzác rozumy ſwemi ſprawy álbo opátrznóſci dziwne Páná tego. *RejAp* 51v.

[»ſiebie ſam w ſobie rozmierzác«: Abowiem nie ſmiemy ſie przyſádzić/ álbo przyrownác do niektorych/ co ſie ſámi zálécaią: ále my ſiebie ſámi w ſobie rozmierzaiąc [ipsi in nobis nosmetipsos metientes] przyrownáwamy ſie ſámi ſobie. *Leop 2.Cor 10/12 (Linde s.v. rozmirzyć).*]

Szereg: »szacowác a rozmirzác« (1): *RejAp* 51v *cf* »rozmirzác rozumy«.

Formacje wſpólrdenne cf 1. MIERZYĆ.

Cf **ROZMIERZAJĄCY, ROZMIERZANIE**

KO